

Ihastuminen, rakastuminen ja mustasukkaisuus

Henriikka Kangaskoski ja Raisa Cacciatore

Kun lapsi ihastuu tai rakastuu

- Pienillä lapsilla on paljon tunteita!
 - He myös näyttävät ne avoimesti, eivätkä koskaan teeskentele. Tunteet valtaavat mielen ja kehon.
- Lapset voivat ilmaista ihastumistaan vanhempaan, kaveriin, idoliin tai ihailtuun lähimpiin aikuisiin.
- Arvosta lapsen ihastuksen ilmaisua. Puhu siitä kiinnostuen ja kauniisti myös muille.
- Opetta lapsille hyvät tavat, joilla hän voi osoittaa ystävyyttä ja ihastumista.

Kun lapsi ihastuu

- Ihastumisen ja rakastumisen tunteet lähentävät ja tekevät hyvää.
- Pieni lapsi kuvittelee, että myös muilla on sama tunne kuin hänellä. Auta lasta tunnistamaan omat ja toisten tunteet sekä omat ja toisen rajat.
- Vaikka tunne sanoisi mitä, ihmisen on kuitenkin toimittava oikein. Ketään ei saa väkisin halailla tai pusuttaa, eikä ketään saa satuttaa tai kiusata.
- Auta lasta kestäämään myös tilanteet ja tunteet, jossa hän ei saa ihastukselleen ”vastakaikua”. Puhu niistä etukäteen.

Aikuisen ihailu

- Tärkeimmät, ensimmäiset kiintymyksen, hellyyden, läheisyyden, onnen kokemukset koetaan jo pikkulapsena.
- Rakkaudellinen tunne vuorovaikutuksessa vahvistaa lapsen itsetuottamusta ja rohkeutta rakastaa. Hän oppii, että myönteiset tunteet ohjaavat ihmisten välistä turvallista vuorovaikutusta.
- Lapsi voi ihastua ja tuntea voimakastakin rakkauden tunnetta omaan vanhempaan tai tuttuun aikuiseen, kuten kasvattajaan tai opettajaan.

Jos lapsi haluaa naimisiin aikuisen kanssa

- Vanhemman tai muun ihaillun aikuisen tehtävänä on olla tämän suuren rakkauden arvoinen.
- Lapselle voi kertoa, että hän on mainio kumppani jollekin joskus tulevaisuudessa. Lapsena ei vielä mennä naimisiin kuin leikisti.
- Lapselle rakentuu ensimmäisistä rakastumisista ja aikuisen palautteesta käsitys siitä, onko parisuhde hänelle joskus mahdollinen.
- Äiti tai isä ei voi mennä naimisiin lapsensa kanssa. Aikuinen rakastaa toista aikuista omalla, erityisellä tavalla.
- Ulkopuolisuuden tunne ja vallan puuttuminen on loukkaavaa, mutta sen kanssa voi elää, läheisten tuella. Vaikka rakastettua ei voi omistaa, häntä voi rakastaa, ja jos se on ihanaa.

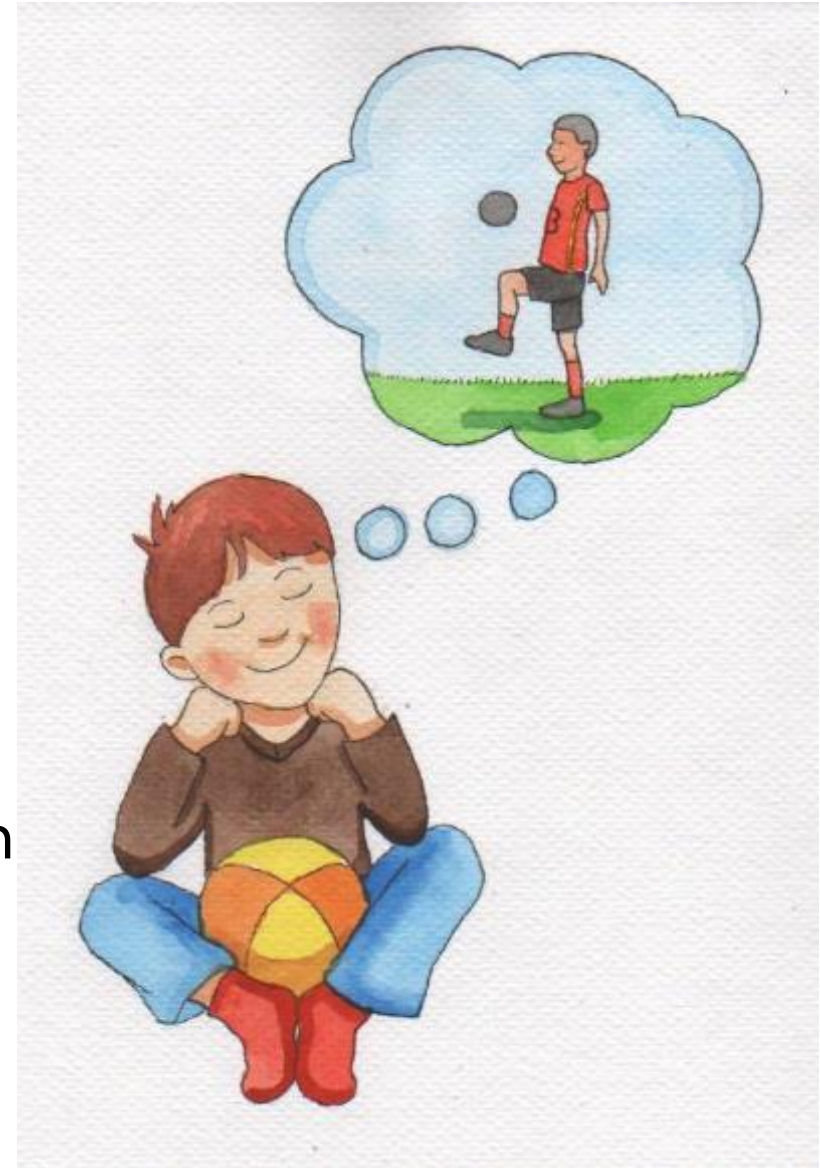
Esimerkki

Maarit Blomster omassa lopputyössään (5/20) kuvaa lapsen opettajaan ihastumista:

”Kuusivuotias pikkutyttö polvistui kesken koulupäivän eteeni ja kosi minua. Olin täysin yllätetty. Jälkeenpäin onnittelin itseäni oikeista sanavalinnoista. Kiitin nimittäin kunniaa ja kerroin, että hänkin on mielestäni ihana.

Kerroin myös, että ehkä kannattaa vielä tutkailla muitakin ihmisiä, vaikka omia kavereita. En myöskään ilmoittanut, että ei käy, olemme samaa sukupuolta. Toimin siis myös sukupuolisensitiivisesti.

Opettajien ja tietysti muidenkin aikuisten sanomisilla on suuri merkitys lapselle, ne jäävät mieleen pitkiksi ajoiksi.”

Tykkäyskaveri

- Ystävyydet ja ihastumiset ovat tärkeitä.
- Monet lapset näyttävät avoimesti tykkäämisiään. Hellyyden osoittamisen tavoissa on paljon eroja perheiden, kulttuureiden ja yksilöiden välillä.
- Lapsi saattaa puheissaan laittaa kavereita tykkäämisjärjestykseen. Tykätyn ystävän sukupuolella ei useinkaan ole lapselle väliä.
- Tykkäämisen syvyys ja kohteet vaihtuvat, eikä aikuisten kannata leimata niitä mitenkään. Antaa lapsen nauttia omalla tavallaan tärkeästä ja erityisestä ystävyydestä.

Pusuhippaa

- Buumit päiväkodissa tai koulussa.
- Jos joku ajaa takaa pusuhipassa tai haluaa muuten koskettaa väkisin, jokaisella on oikeus kieltäytyä.
- Pitää sanoa selvästi **EI!** jos ei halua ja toisen on toteltava.
- Voi myös lähteä pois ja kertoa aikuiselle.

Idolirakkaus

- Rakastumisen kohde voi olla yleisesti ihailtu julkisuuden henkilö, opettaja tai vaikka harrasteohjaaja.
- Kohde on sellainen, jonka kanssa ei todellisuudessa koskaan kuvitellakaan mentävän yhteen, vaikka siitä haaveillaan.
- Idolin sukupuoli ei ole merkityksellinen, ihastua voi sekä samaa että toista sukupuolta oleviin.
- Unelmointi on ihanaa.
- Se vahvistaa itsetuntoa ja kykyä viihdyttää itseä mielikuvien kautta.

Lasten leikkien tai suhteiden romantisointi

- Lasten välisiä ystävyys-, kaveruus- ja tykkäyssuhteista ei kannata vihjaillen nimittää seurusteluksi, kihlautumiseksi tai parisuhteeksi.
- Puhe seurustelusta voi hämmentää ja loukata lasta.
- Toisaalta lapsi saattaa itse puhua tyttö- tai poikaystävästä ja naimisiin menosta.
- Lapsi ajattelee sitä vain kivana yhdessäolona.

Ihastumisesta voi puhua yleisesti lasten kanssa

- Nimeä erilaiset tunteet
- Kerro ikätasoisesti ihastumisesta ja rakastumisesta lapsille
 - Tuntuu ihanalle
 - Voi olla että ei saa vastarakkautta
- Miten osoittaa ihastusta? Voi olla ystävällinen.
- Puhu tasavertaisesti ihastumisesta samaan tai eri sukupuoleen, sukupuolesta riippumatta.
- Miltä toisesta tuntuu? Mistä havaitaan toisen tunne? Sitä voi myös kysyä. Jokainen näyttää tunteensa eri tavalla. Toisen tunnetta ei voi muuttaa.

Mustasukkaisuus

- Opeta lasta tunnistamaan, ilmaisemaan ja sietämään omia tunteitaan ja tarpeitaan.
- Mistä tunne voisi johtua? Miettikää lapsen kanssa yhdessä.
- Anna työkaluja, joilla tunteitten kanssa pärjää. Jo lapset kokevat vahvasti myös tuskaa.
- Kun lapsi on mustasukkainen, hän ei ehkä siedä muiden välisiä hellyydenosoituksia, koska haluaisi olla itse rakkauden keskipiste.

- Lapsi toivoisi, että voisi omistaa kokonaan itselle rakastetun ihmisen.
- Kaikkea ei voi saada tai omistaa, mitä rakastaa. Luopuminen tästä haaveesta voi olla kirvelevä pettymys.

Lapsen tunteet

Muista tunteet

- Rakkaus ja tykkäys, ystävyys ja empatia ovat ihania tunteita. Niitä on kiva tuntea itse, ja kivaa on olla myös tykätty. Nämä tunteet ovat terveellisiä ja hyvántahtoisia. Ne saavat lapsen viihtymään toisten kanssa.
- Ota lapsen tunteet vakavasti. Älä naura tai vitsaile niille.
- Arvosta ja osoita kunnioitusta, jos lapsi kertoo sinulle tunteistaan.
 - Olet lapsen luottamuksen arvoinen!
 - Näin hän voi puhua herkistä tunteistaan toistekin.
- Muista olla romantisoimatta lasten välisiä kaveruussuhteita!
- Suuret tunteet kohdistuvat usein myös kasvattajaan tai opettajaan.

Puhu lapselle tunteista

- Puhutaan ihastumisen tai mustasukkaisuuden tunteista lapsille arvostaen.
- Silloin lapsi oppii kuulemaan omia tunteitaan ja toiveitaan ja arvostamaan niitä sekä juttelemaan niistä.
- Samalla hän oppii, että toistenkin toiveita ja tunteita pitää kunnioittaa. Se on arvokas parisuhdetaito myöhemmin.
- Vahvista myös rakkaudesta tai parisuhteesta unelmointia, tulevaisuuden uskoa ja itsearvostusta.
- Samalla tuet lapsen sosiaalisia taitoja ja valmiuksia ystävyys-, ihastumisen ja rakastumisen tunteisiin.
- Opetta ihastunutta lasta muistamaan turvataidot ja säännöt myös omalla kohdalla.